

Secțiunea III

IMPACTUL NOILOR SNC ASUPRA PREDĂRII ANALIZEI SITUAȚIILOR FINANCIARE

ANALIZA MĂRIMII ABSOLUTE ȘI RELATIVE A CAPITALULUI PROPRIU ÎN CONDIȚIILE APLICĂRII NOILOR REGLEMENTĂRI CONTABILE

Conf. univ. dr. Natalia Țiriulnicov, ASEM

This article examines the changes in absolute amount and relative size of owner's equity under the influence of the new national accounting regulations. The transition to new accounting rules could significantly modify the level of financial rates in comparison with their safety level. It is very important in the process of making economic decisions by creditors and other users of financial statements.

Noile reglementări contabile naționale au produs unele modificări în componența capitalului propriu, modul de contabilizare a acestuia și de prezentare a informațiilor aferente în situațiile financiare ale entităților care aplică Standardele Naționale de Contabilitate.

Este firesc faptul că aceste modificări condiționează anumite transformări în mărimea absolută și relativă a capitalului propriu. De menționat că mărimea relativă în teoria și practica economică se caracterizează prin ponderea capitalului propriu în totalul surselor de finanțare, prezentate în pasivul bilanțului, sau prin proporția dintre surse împrumutate și cele proprii.

Unele schimbări privind capitalul propriu conform noilor SNC contribuie la majorarea acestuia și, totodată la diminuarea datoriilor entității. Un caz clasic de asemenea schimbări reprezintă apariția elementului nou numit „capital neînregistrat”. Acesta poate exista în două situații:

- la înființarea societății pe acțiuni;
- la entități de orice formă organizatorico-juridică în cazul majorării capitalului social prin depunerea aporturilor suplimentare ale proprietarilor.

Capitalul neînregistrat în mod normal va exista pînă la transformarea lui în capital social. Înainte de tranziția la noile reglementări contabile sumele aferente situațiilor indicate mai sus în majoritatea cazurilor se înregistrau ca datorii față de fondatori și alți participanți. Este evident că modificarea regulilor contabile cu privire la tratarea sumelor respective în calitate de capital neînregistrat va contribui la majorarea mărimii absolute și relative a capitalului propriu.

Noile reglementări contabile conțin și dispoziții care au impactul invers asupra aspectului investigat. În particular, potrivit schimbărilor recente fostul element „subvenții” s-a substituit cu „subvenții ale entităților cu proprietatea publică”. Respectiv, numai la entități cu proprietatea publică (de exemplu, la cele de stat și municipale), în componența capitalului propriu pot fi incluse subvențiile acordate acestor entități de către organele autorităților publice. La celelalte entități sumele înregistrate anterior ca subvenții urmează să fie transferate în componența datoriilor (veniturilor anticipate). Bineînțeles, că acest transfer va diminua mărimea absolută și relativă a capitalului propriu.

Din cele menționate mai sus rezultă că tranziția la noile reglementări contabile va influența atât mărimea absolută a capitalului propriu, cât și proporția dintre sursele împrumutate și cele proprii. Sub aspect analitic acest fapt va avea un impact direct, în primul rînd, asupra indicatorilor care în teoria și practica economică sunt cunoscuți sub următoarele denumiri: coeficienți ai structurii capitalului, independenței financiare, capacității de plată, de solvabilitate, de îndatorare, de acoperire, de structurare a surselor de finanțare etc.

Din punctul de vedere al tehnicii de calcul acești coeficienți sau rate se determină ca raportul dintre diferite părți componente ale formulei de bilanț:

$$\text{Active ale entității} = \text{Surse de finanțare a activelor (Pasive)} = \text{Capital propriu} + \text{Datorii}$$

În tabelul 1 sunt prezentate variante de denumire și modalitățile de determinare a ratelor care dimensionează mărimea relativă a capitalului propriu.

Tabelul 1

Ratele de corelație dintre datoriile și capitalul propriu

Denumirea ratei	Modul de determinare a ratei
Rata de autonomie (de autofinanțare, de concentrare a capitalului propriu)	<u>Capital propriu</u> Capital propriu + Datorii
Rata de atragere a surselor împrumutate (de concentrare a datoriilor, de îndatorare globală)	<u>Datorii</u> Capital propriu + Datorii
Rata corelației dintre sursele împrumutate și proprii (rata brută sau generală de îndatorare)	<u>Datorii</u> Capital propriu
Rata solvabilității generale	<u>Capital propriu + Datorii</u> Datorii
Rata generală de acoperire a capitalului propriu (rata pârgheii financiare)	<u>Capital propriu + Datorii</u> Capital propriu

Cum se observă din tabelul 1, la determinarea ratelor de acest gen, de obicei, nu se practică construirea raportului dintre capitalul propriu și datoriile pentru a evita împărțirea la zero în lipsa surselor împrumutate.

De remarcat că utilizarea simultană a ratelor prezentate mai sus în procesul analizei nu se consideră rațională, deoarece ele sunt reciproc substituibile (interschimbabile). Deși denumirea, modul de determinare, sensul economic, rezultatul de calcul și parametrii de apreciere a acestor rate diferă, însăși aprecierea la o anumită dată este absolut identică: sau se stabilește egalitatea surselor proprii și împrumutate, sau se constată predominarea unui tip de surse asupra altui tip.

Analiza mărimii absolute a capitalului propriu, precum și corelației acestuia cu datoriile entității este deosebit de importantă în primul rind pentru creditorii la elaborarea și fundamentarea deciziilor economice de diferit tip, inclusiv cu privire la:

- acceptarea sau refuzul cererii de credit, adică acordarea creditului sau respingerea clientului;
- stabilirea condițiilor (parametrilor) de creditare, în particular: mărimii (sumei) creditului; perioadei de creditare; tipului dobânzii (simplă sau compusă, fixă sau flotantă,); nivelului ratei dobânzii; tipului comisioanelor (de o singură dată, periodice) și mărimii acestora; periodicității ratelor de credit (lunară, trimestrială, anuală) etc.;
- aplicarea instrumentelor de acoperire a riscurilor de creditare (gaj, încheierea contractului de asigurare a creditului, constituirea rezervelor și provizioanelor etc.);
- prelungirea termenului de creditare;
- acordarea perioadei de grație la începutul sau în cursul perioadei de creditare;
- oferirea creditelor adiționale în cursul perioadei de creditare inițială;
- acceptarea rambursării anticipate a creditului etc.

Cum a fost demonstrat mai sus, noile reglementări contabile influențează atât mărimea absolută a capitalului propriu, cât și proporția dintre sursele împrumutate și cele proprii. Aceasta înseamnă că la data de tranziție poate să se schimbe semnificativ nivelul ratelor, antrenate în procesul decizional, mai ales în comparație cu nivelul de siguranță. Respectiv, pentru aprecieri realiste și decizii adecvate în fiecare caz concret urmează să se delimiteze scăderea ratei

analizate care provine din modificarea regulilor contabile de diminuarea aceleiași rate sub influența altor circumstanțe.

Bibliografie:

1. SNC „Prezentarea situațiilor financiare”//minfin.md
2. SNC „Capital propriu și datorii” //minfin.md
3. Planul general de conturi contabile//minfin.md
4. Petcu M. Analiza economico-financiară a întreprinderii. Editura Economica, București, 2009.
5. Spataru L. Analiza economico-financiară: instrument al managementului întreprinderilor. Editura Economica, București, 2010.
6. Analiza economico-financiară: concepte și studii de caz / Willi Păvăloaia, Editura Economica, București, 2010
7. Analiza rapoartelor financiare (coordonator Țiriulnicova N.), Chișinău, ACAP, 2011.